

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETSNÄMNDEN

LLU460, Lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med utvecklingsstörning , 15,0 högskolepoäng

Learning and development concerning pupils with intellectual disability,
15.0 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

---

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2012-06-21 och senast reviderad 2014-05-20 av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2014-05-20.

Utbildningsområde: Undervisning 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

2. Inplacering

Kursen ges inom Speciallärarprogrammet med specialisering mot utvecklingsstörning. Ingår i Lärarlyftet. Avancerad nivå

Huvudområde

Utbildningsvetenskap med inriktning mot specialpedagogik

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att studenten antagits till *Speciallärarprogrammet med specialisering mot utvecklingsstörning*. Ingår i Lärarlyftet. Därutöver krävs att studenten med godkänt resultat genomgått LLU200 *Specialpedagogik - samverkan och individers utveckling*, 15 högskolepoäng, eller har motsvarande kunskaper.

4. Innehåll

Kunskapsutveckling, bedömning och dokumentation

Kursen belyser styrdokumentens kunskapssyn och kunskapskvaliteter i relation till särskolans undervisningsämnen och ämnesområden. Särskild betoning ligger på språk-, läs- och skrivutveckling och matematikutveckling där teoretiska perspektiv och synsätt på dessa behandlas samt hur olika redskap och

strategier påverkar lärandet, t. ex. IKT, estetiska lärprocesser. Olika former av bedömning och dokumentation för och av lärande studeras och problematiseras. Elevers möjlighet till delaktighet i bedömningsprocessen behandlas samt den etiska aspekt som finns närvarande i all bedömning. Det didaktiska perspektivet är i fokus, vilket innebär att se till lärmiljöns möjligheter respektive hinder i relation till funktionsnedsättningen utvecklingsstörning.

Samverkan

Relationen mellan funktionsnedsättning, kunskapsutveckling och pedagogiska bedömningar samt behovet av samverkan inom särskolans verksamhet och mellan skolformer samt med föräldrar, andra professioner och myndigheter fokuseras.

Samtal och etik

I kursen behandlas och fördjupas rollen att vara kvalificerad samtalspartner och rådgivare samt att reflektera över sitt och andras förhållningssätt och bemötande.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra och beskriva hur en utvecklande kommunikation-, språk-, läs-, och skrivundervisning samt matematikundervisning kan utformas för elever med utvecklingsstörning

Färdigheter och förmåga

- kritiskt granska olika typer av kunskapsbedömningar utifrån teorier om kunskap och lärande samt hur dessa ger möjlighet till elevers delaktighet i bedömningsprocessen
- identifiera och kartlägga en elevs behov och förutsättningar samt omsätta detta i ett åtgärdsprogram
- genomföra elev-, föräldra- och lärarsamtal i anslutning till åtgärdsprogram
- självständigt omsätta och dokumentera läro- och kursplanernas kunskapskrav i relevant undervisningsinnehåll kopplat till arbetsformer, arbetssätt och pedagogiska redskap samt bedömningsformer
- beskriva och kritiskt granska på vilka sätt samverkan inom skolan, med föräldrar, andra professioner och myndigheter får betydelse för elevens allsidiga kunskapsutveckling

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över betydelsen av det egna och andras förhållningssätt och bemötande i relation till elever med utvecklingsstörning samt konsekvenser av detta

6. Litteratur

Se bilaga.

7. Former för bedömning

Bedömning sker genom ett individuellt utvecklingsarbete som presenteras muntligt baserat på ett skriftligt underlag samt genom att studenten utreder, bedömer och utformar ett åtgärdsprogram för en elev.

Två litteraturseminarier genomförs med muntlig och skriftlig redovisning av uppgift. Dessutom krävs aktiv medverkan vid två lärplattformbaserade litteraturseminarier samt redovisning av valbar litteratur.

Underlaget ska vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas.

Student har rätt till byte av examinator efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och skall vara skriftlig.

Antal provtillfällen är begränsat till fem.

I det fall en kurs har upphört eller genomgått en större förändring bör studenten garanteras tillgång till minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) under en tid av åtminstone ett år med utgångspunkt av kursens tidigare upplägg.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G).

I separat bilaga (kursguide) finns bedömningskriterier.

9. Kursvärdering

Kursvärdering i relation till kursens lärandemål och innehåll sker kontinuerligt i kursen samt i form av en individuell skriftlig enkät vid kursens slut. Sammanställningen av denna återkopplas till studentgruppen via Göteborgs universitets lärplattform och ligger till grund för planering av påföljande kurstillfälle.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Nätbaserad information och kommunikation används.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik och specialpedagogik

Litteraturlista

LLU460, Lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med utvecklingsstörning

Learning and development concerning pupils with intellectual disability

15 högskolepoäng/15 higher education credits

Avancerad nivå/Second Cycle

Reviderad 2013-10-10 Gäller fr om VT 14

Obligatorisk litteratur

- Andersson, L. (2010). *Samverkan mellan föräldrar och profession – en studie om ICF i Barn- och Ungdomshabiliteringen*. Malmö högskola: Lärarutbildningen. (75 sid)
- Berthén, D. (2007). *Förberedelse för särskildhet: Särskolans pedagogiska arbete i ett verksamhetsteoretiskt perspektiv*. Karlstad: Karlstads universitet. (213 sid)
- Light, J. & McNaughton, D. (2012). Supporting the Communication, Language and Literacy Development of Children with Complex Communication Needs. *Assitive Technology: The Official Journal of RESNA*, 24:1, sid 34-44. (10 sid)
- Lundahl, C. & Folke-Fichtelius, M. (red.) (2010). *Bedömning i och av skolan – praktik, principer, politik*. Lund: Studentlitteratur. (318 sid)
- Mitchell, D. (2007). *What Really Works in Special and Inclusive Education. Using Evidence-Based Teaching Strategies*. London: Routledge. (256 sid)
- Normell, M. (2011). *Pedagog i en förändrad tid – om grupphandledning och relationer i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (138 sid)
- Reichenberg, M. & Lundberg, I. (2011). *Läsförståelse genom strukturerade textsamtal – för elever som behöver särskilt stöd*. Stockholm: Natur & Kultur. (147 sid)
- Skolverket (2009). *Kunskapsbedömning i särskolan och särsvux – ett stödmaterial för samtal och verksamhetsutveckling*. (105 sid)

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2010). *Ni kan räkna med oss – Matematik i träningskolan*. Umeå. (128 sid)

Von Ahlefeldt Nisser, D. (2011). *Kunskapande samtal i (special)pedagogisk verksamhet*. www.dalea.du.se (17 sid)

Valbar obligatorisk litteratur

En av följande väljs:

Ljungblad, A. & Lennerstad, H. (2012). *Matematik och respekt: matematikens mångfald och lyssnandets konst*. Kap. 6, 12 och 13. Stockholm: Liber. (328 sid)

Malmer, G. (2004). *Bra matematik för alla*. Lund: Studentlitteratur. (240 sid)

Därutöver tillkommer egen vald litteratur i samråd med kursens lärare (ca 400 sidor).

Referenslitteratur

Aktuella lagar, förordningar, riktlinjer och internationella överenskommelser.
www.skolverket.se

Alexandersson, U. (2009). *Stödjande rum. Om elever i en inkluderande verksamhet*. Specialpedagogiska skolmyndigheten. (37 sid) www.spsm.se

Asp-Onsjö, L. (2008). *Åtgärdsprogram i praktiken. Att arbeta med elevdokumentation i skolan*. Lund: Studentlitteratur. (155 sid)

Bjørndahl, C. (2005). *Det värderande ögat*. Stockholm: Liber. (152 sid)

Marsk, K. (2008). *Grupphandledning – ett sätt att utveckla samverkan mellan särskola och grundskola?* Magisteruppsats vid Institutionen för pedagogik och specialpedagogik. Göteborgs universitet. (39 sid)

Mineur, T. (2013). *Skolformens komplexitet – elevers erfarenheter av skolvardag och tillhörighet i gymnasiesärskolan*. Örebro: Örebro universitet. (298 sid)

Myndigheten för skolutveckling (2003). *Baskunnande i matematik*. Fritzes förlag. (103 sid)

Skolverket (2011). *Matematikundervisningen i grundsärskolan. En utvärdering av matematiksatsningen*. Rapport 368. (75 sid)

Skolinspektionen (2010). *Undervisningen i svenska i grundsärskolan*. Rapport 2010:9 (42 s)

Söderman, L. & Antonson, S. (2011). *Nya omsorgsboken: en bok om människor med begåvningsmässiga funktionshinder*. Stockholm: Liber. (300 sid)

